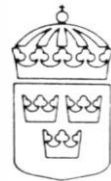

Motion till riksdagen

1988/89:N430

av Lars Werner m.fl. (vpk)

En investeringsfond för alternativ energi, m.m.

Mot.
1988/89
N430-434

”Varför killar det så skönt under fötterna?”

”Det är säkert en ny energiform”

På gungande ledningar kommer nya energiformer hem till dig

Det är ett första steg i anpassningen till ett Sverige utan kärnkraft

Du kommer att använda energi från vattenkraft, vindkraft, naturgas, kol och andra bränslen. Högt ställda miljökrav kommer att gälla all produktion

Vi anser att våra kärnkraftverk är en tillgång. Vi kommer att driva dem effektivt och utveckla säkerheten.

Utdrag ur Vattenfalls annons i Aftonbladet 19 januari 1989

En återkommande fråga i energidebatten är: vad skall vi ha i stället för kärnkraftselen? Det verkar som om de flesta förutsätter att det skall vara nyproduktion av annan elkraft. Detta svar bygger emellertid på ett tankefel. Det är inte alls självklart att el skall användas i den omfattning som vi gör nu. T ex att värma upp hus med.

Funderar vi över vad skall vi använda elen till så blir det logiska svaret: till det den är bra för. Elektrisk ström har inget egenvärde. Det är inte i samhällets eller någon enskild persons intresse (om vi här bortser från dem som tjänar pengar på elkraften eller dem som anser att världen behöver fler kärnvapen) att det produceras och förbrukas en massa el. Elkraft används till skilda ändamål och det intressanta är vilken *effekt* man får ut av en viss mängd el.

Varje energianvändning, även produktion av elkraft, medför ingrepp i miljön och ur den synvinkeln är det viktigt att begränsa energianvändningen. Den renaste kilowattimmen är den man aldrig behöver framställa. Den hjälper till att bevara vår miljö. Det är därför mycket viktigt att granska hur vi använder elkraften. Hur kan vi hushålla utan att vår välfärd går förlorad, finns det verkligen sådana dolda reserver inom elförbrukningen att de kan spela någon roll när vi skall avveckla kärnkraften?

Ja det finns. Det är egentligen inte särskilt svårt att avskaffa kärnkraften i Sverige. Enbart vattenkraften ger oss svenskar mer elström (8 000 kWh) per person och år än vad de flesta européer förbrukar. Vpk:s energiförslag innebär en förbrukningsnivå på ca 11 000 kWh. Mer el behövs inte. Resten är en uppvärmningsfråga. Kärnkraften står i dag i vägen för alla andra energialternativ.

Visserligen säger regeringen att kärnkraften skall avvecklas, men samtidigt vill regeringen godkänna Vattenfalls investeringar på över 1,7 miljarder i

denna föråldrade energikälla som svenska folket klart har sagt att den inte vill ha.

Det är inte bara regeringen som för ut dubbla budskap. I stora annonser i dagspressen talar också statliga Vattenfall med dubbla tungor (se inledningstexten till denna motion). Samtidigt driver kärnkraftsindustrin en oförblommerad propaganda för kärnkraften, de sprider t.o.m. budskapet om att ASEA-ATOM:s (numera ABB) gamla kärnvärmeaktor Secure är det enda miljövänliga uppvärmningsalternativet. Detta är en fortsättning på den propaganda om kärnkraftens förträfflighet som Vattenfall tidigare har bidragit till genom att finansiera och sprida Kullander-Larssons "Tjernobyli perspektiv" som argumenterar för att slopa tidsgränsen då kärnkraften skall vara avvecklad.

Det som de facto har skett sedan folkomröstningen är att kärnkraften har byggts ut, effekthöjningar har genomförts så att vi idag har en effekt motsvarande 13 kärnkraftverk. Och ytterligare effekthöjningar planeras. Har vi då ingenting lärt av Tjernobyli?

Vpk säger nej till nyinvesteringar i kärnkraft och effekthöjningar i kärnkraftverk.

Hushållning och elspecifik användning

I regeringens budgetproposition talas det om både resurshushållning och effektiv energianvändning men ingenstans går det att utläsa resultatet av denna hushållning och effektivisering. Energianvändningen väntas bara öka.

Det går att få märkbara resultat av energihushållning både på kort och lång sikt. Alla de elektriska apparater som vi använder, både inom industrin och i hushållen, har en begränsad livslängd. När dessa måste bytas ut så kan de med den teknik som finns idag ersättas med energisnålare produkter och processer. Detta sker naturligtvis inte på en dag men inom 15–25 år så kan alla gamla energislösande apparater och processer vara ersatta med sådana som behöver väsentligt mindre energi.

Om dagens bästa energiteknik på elsidan används så sjunker den elspecifika efterfrågan till drygt 80 TWh. Enbart i hushållsel skulle besparingen bli 2 TWh. Men denna tillämpning sker inte av sig självt. Det behövs samhälleliga åtgärder för att den nya energisnåla tekniken skall kunna slå igenom och få önskad effekt. Vpk har i en tidigare motion krävt en lag om energideklaration i vilken det klart skall framgå hur mycket den högsta elförbrukningen är per kilo tvätt eller per timme för att ta några exempel. Motsvarande skall gälla för industrins motorer och processer enligt en koncessionslag för industriell elanvändning.

Energiinformation och samhälleligt stöd är förutsättningar för att det skall lyckas att få ner elkonsumention. Vpk begär i en separat motion att den kommunala energirådgivningen skall göras obligatorisk och ges statligt stöd. En energibalans för el år 2010 skulle enligt vpk:s förslag se ut enligt följande.

Elbehov 75–85 TWh

	2010	1980
Industri	43–52	40
Transport	2–3	2
Övrigt	30	30

Investeringsfond för alternativ energi

Mot. 1988/89
N430

Vad som behövs för att introducera de alternativ som finns på energiområdet och för att utveckla nya energisåla och miljövänliga tekniker är, förutom de satsningar som samhället bör göra via statsbudgeten, att inrätta en investeringsfond för alternativ energi. Syftet är att underlätta för forskare, uppfinnare, företag mfl att kunna utveckla, producera och saluföra modern miljövänlig och energisåla teknik. Pengarna till denna investeringsfond bör förslagsvis få ett grundbelopp på 150 miljoner kr.

Konverteringsbidrag

Det är glädjande att regeringen nu äntligen föreslår att bostadslån inte får ges för installation av direktverkande el som värmekälla. Ett generellt förbud mot direktverkande el som uppvärmning i permanentbebyggelse borde ha kommit omedelbart efter folkomröstningen 1980. Nu har redan hundratusentals hus sådan uppvärmning. Ett led i att effektivisera vår elanvändning är att konvertera dessa hus till annan uppvärmningsform. Vpk föreslår därför att husägare som inte har ekonomiska möjligheter att själva klara av en sådan konvertering skall få statlig hjälp med detta. Ett behovsprövat konverteringsbidrag bör införas.

Hemställen

Med hänvisning till ovan anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att inga ytterligare investeringar i kärnkraft får göras samt att effekten i befintliga kärnkraftsaggregat inte får höjas,

2. att riksdagen hos regeringen begär förslag om inrättandet av en investeringsfond för alternativ energi med 150 000 000 kronor som grundbelopp,

[att riksdagen hos regeringen begär ett förslag om konverteringsbidrag för småhusägare som är beroende av direktverkande el,¹]

[att riksdagen beslutar att ett förbud mot direktverkande el i permanentbebyggelse omedelbart införs.¹]

Stockholm den 23 januari 1989

Lars Werner (vpk)

Bertil Måbrink (vpk)

Lars-Ove Hagberg (vpk)

Margó Ingvardsson (vpk)

Gudrun Schyman (vpk)

Berith Eriksson (vpk)

Bo Hammar (vpk)

Hans Petersson (vpk)

Viola Claesson (vpk)